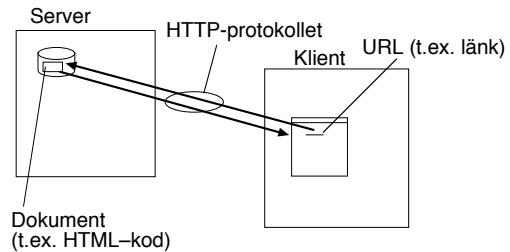

Programkonstruktion

Moment 11

Om webbprogrammering

Webbsidor och webbservrar

Användaren klickar på en länk, servern lokaliseras ett dokument (oftast med HTML-kod) och skickar tillbaka till klienten.

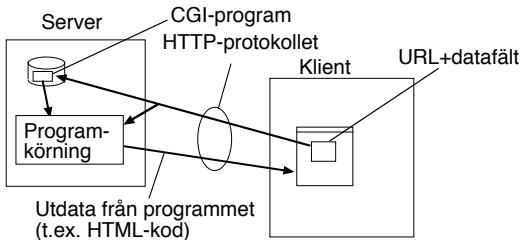
Nackdel: Dokumenten är fasta – fungerar inte om man vill ha webben som gränsyta mot ett program – t.ex. ett bokningsystem.

PK HT-07 moment 11

Sida 2

Uppdaterad 2004-10-21

Common Gateway Interface (CGI)

Användaren klickar på en knapp, servern lokaliseras ett CGI-program, kör det och skickar data till klienten.

Fördel: CGI-programmet kan utföra vilken uppgift som helst. Ofta är det en gränsyta mot ett bakomliggande system – bank, bokning...

PK HT-07 moment 11

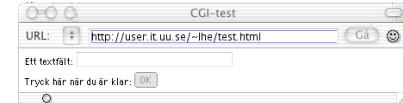
Sida 3

Uppdaterad 2004-10-21

HTML-formulär

CGI-programmet "anropas" från en webbsida med hjälp av *formulär*.

```
<form method=POST action="http://user.it.uu.se/cgi-bin/cgiwrap/lhe/test.cgi">
<p>Ett textfält:</p>
<input type=text name=f1 value=""></p>
<p>Tryck här när du är klar:</p>
<input type=submit value="OK"></p>
</form>
```


När knappen trycks in anropas CGI-programmet och informationen i formuläret (textfältet i detta fall) skickas med till det.

PK HT-07 moment 11

Sida 4

Uppdaterad 2004-10-21

Mer om formulär

...måste börja med HTML-tagggen <form> och sluta med </form>.

```
<form method=POST action=URL-till-CGI-prog>
```

input-tagggen definierar ett datafält eller en knapp.

```
<input type=typ name=namn value=värde>
```

typ kan vara bl.a.:

- text – Ett fält där man kan skriva in och redigera text.
 - password – Som text, men innehållet är dolt.
 - hidden – Ett textfält som överhuvudtaget inte syns i fönstret.
 - submit – En knapp som anropar CGI-programmet
 - reset – En knapp som återställer startvärdet på fälten
- Det finns också menyer, kryssrutor, m.m.

namn är ett namn på fältet (används ej på submit/reset).

värde är ett startvärde för fältets innehåll (etikett på submit/reset).

PK HT-07 moment 11

Sida 5

Uppdaterad 2004-10-21

Mer om textfält

För textfält kan man ange storleken genom att i input-tagggen ange size=kolumner

eller

size=kolumnar, rader.

rader resp. kolumnar anger storleken på textfältet. T.ex.

```
<input type=text name=f1 value="Hej" size=50,10>
```

...vilket definierar ett textfält med namnet f1, 50 tecken bredd och 10 rader högt och med starttexten "Hej".

För stora textmängder finns specialtaggen textarea.

```
<textarea name=namn rows=rader cols=kolumner>
värde
</textarea>
```

PK HT-07 moment 11

Sida 6

Uppdaterad 2004-10-21

Avläsning av fält i CGI-programmet

http-protokollet överför informationen i formuläret till CGI-programmet i kodad form.

I ML-biblioteket Mosmlcgi finns funktioner för avkodning.

Den viktigaste är `cgi_field_string`.

```
Mosmlcgi.cgi_field_string f
TYPE: string → string option
POST: SOME s om f är namnet på ett fält i
      formuläret, annars NONE.
      s är en sträng med innehållet i fältet.
EXAMPLE: cgi_field_string "f1" = SOME "Hej"
          ifall det finns ett fält f1 som
          innehåller texten "Hej".
          cgi_field_string "f2" = NONE
          om det inte finns ett fält f2.
```

PK HT-07 moment 11

Sida 7

Uppdaterad 2004-10-21

PK HT-07 moment 11

Sida 8

Uppdaterad 2004-10-21

En funktion till i Mosmlcgi

```
Mosmlcgi.cgi_field_integer(f, d)
TYPE: string*int → int
POST: i om fältet f finns och innehållet kan
      tolkas som heltalet i. Talet d annars.
EXAMPLE: cgi_field_integer("f3",~1) = 12
          ifall det finns ett fält f3 som
          innehåller texten "12".
          cgi_field_integer("f1",~1) = ~1
          ifall det finns ett fält f1 som
          innehåller texten "Hej".
```

Skapa dokument i CGI-program

Allt som CGI-programmet skriver på strömmen `stdOut` skickas till webbläsaren och tolkas där som en webbsida (eller bild eller andra typer av data).

Utskriften måste börja med en rad som beskriver typen av data följt av en blank rad. Därefter kommer det "egentliga" webbsideinnehållet.

Typer av data kan vara t.ex.

- `text/html` HTML-dokument
- `text/plain` oformatterat textdokument
- `image/gif` bild i gif-format.

PK HT-07 moment 11

Sida 9

Uppdaterad 2004-10-21

PK HT-07 moment 11

Sida 10

Uppdaterad 2004-10-21

Exempel på utdata från CGI-program

`Content-type: text/html`

```
<HTML>
<HEAD>
<TITLE>Exempel</TITLE>
</HEAD>
<BODY>
Hej, världen
</BODY>
</HTML>
```


Skapa CGI-program

ML program måste *separatkompileras* för att få körbara filer som fungerar utanför ML-systemet.

Under UNIX kan man ge kommandot:

```
mosmlc MLprogramfil -o körbarfil
t.ex.
mosmlc test.sml -o test.cgi
```

mosmlc accepterar bara deklarationer (open, fun, val etc.) och inte uttryck. Bibliotek laddas automatiskt – load får inte användas! Eftersom uttryck är förbjudna får man använda ett trick för att starta programmet. Avsluta filen med:

```
val _ = uttryck;
T.ex.
val _ = mainfunction();
```

PK HT-07 moment 11

Sida 11

Uppdaterad 2004-10-21

PK HT-07 moment 11

Sida 12

Uppdaterad 2004-10-21

Installation av CGI-program

Det kompilerade CGI-programmet måste läggas där webbservern hittar den. På institutionen för IT är det katalogen

`public_html/cgi-bin`

i respektive användares toppnivåkatalog, t.ex.

`~lhe/public_html/cgi-bin`

Programmet anropas sedan med URLEN:

`http://user.it.uu.se/cgi-bin/cgiwrap/användare/progT.ex.`

`http://user.it.uu.se/cgi-bin/cgiwrap/lhe/test.cgi`

Spara data i CGI-program

När ett formulär skickas till webbservrern så körs CGI-programmet en gång och avslutas sedan. Vill man spara data från en körning av CGI-programmet till en annan finns olika metoder:

- skriva data på en fil som CGI-programmet läser in nästa gång det körs.
- spara data i ett fält (t.ex. text eller hidden) i ett formulär i webb-dokumentet som CGI-programmet skapar.
- med s.k. *cookies* (vilket jag inte tar upp här).

OBS! Om du sparar på fil måste du tänka på att CGI-programmet körs som om du själv var inloggad. Det skriver och läser dina filer med dina rättigheter. Detta kan leda till säkerhetsproblem (t.ex. om användaren kan påverka filnamnen).

PK HT-07 moment 11

Sida 13

Uppdaterad 2004-10-21

Exempel: en webbkalkylator

CGI-programmet anropas ifrån en webbsida, körs och skapar en ny webbsida varifrån man kan anropa programmet igen.

(Klick)

PK HT-07 moment 11

Sida 14

Uppdaterad 2004-10-21

calc.html

calc.html inleds med "magisk" text som HTML-standarden kräver ska finnas där:

```
<!DOCTYPE HTML PUBLIC "-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN" "http://www.w3.org/TR/html4/loose.dtd">
<HTML>

<HEAD>
<TITLE>Kalkylator</TITLE>
<META http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859-1">

</HEAD>
<BODY>
```

PK HT-07 moment 11

Sida 15

Uppdaterad 2004-10-21

calc.html (forts.)

```
<form method=POST action="http://user.it.uu.se/cgi-bin/cgiwrap/lhe/calc.cgi">

Första operand:
<input type=text name=a value="0"><br>

Operator:
<input type=text name=op value=" "><br>

Andra operand:
<input type=text name=b value=" "><br>
<input type=submit value="Beräkna">

</form>
</BODY>
</HTML>
```

PK HT-07 moment 11

Sida 16

Uppdaterad 2004-10-21

Webbkalkylatorns huvudfunktion

Tänk på att citationstecken ("") och bakåtstreck (\) måste föregås av bakåtstreck i ML-strängar (\") och (\\"!

```
(* calc x
  TYPE: unit -> unit
  SIDE-EFFECTS: Skapar kalkylatorns nya webbsida *)
fun calc() =
  (print("Content-type: text/html\n\n");
   print("<!DOCTYPE HTML PUBLIC \"-//W3C//DTD HTML 4.01 Transitional//EN\" \"http://www.w3.org/TR/html4/loose.dtd\"\n");
   print("<HTML>\n<HEAD>\n<TITLE>Kalkylator</TITLE>\n");
   print("<META http-equiv=\"Content-Type\" content=\"text/html; charset=iso-8859-1\">\n<HEAD>\n");
   print("<BODY>\n");
   print(calcform(cgi_field_integer("a",0),
                 cgi_field_string("op"),
                 cgi_field_integer("b",0)));
   print("</BODY>\n</HTML>\n"));
```

PK HT-07 moment 11

Sida 17

Uppdaterad 2004-10-21

Hjälpfunktioner (1)

```
(* calcform (a,opnd,b)
  TYPE: int*string option*int -> string
  POST: Räknar ut värdet av operationen opnd med
        argumenten a och b. Returnerar ett HTML-formulär
        för kalkylatorn som innehåller resultatet. *)
fun calcform(a,opnd,b) =
  <form method=POST action="http://user.it.uu.se/cgi-bin/cgiwrap/lhe/calc.cgi">\n"
  "Första operand: <input type=text name=a value="" ^\n  Int.toString(calcresult(a,getOpt(opnd,""),b)) ^\n  "\">\n  "<br>\n  "Operator: <input type=text name=op value=""><br>\n  "<br>\n  "Andra operand: <input type=text name=b value=""><br>\n  "<br>\n  "<input type=submit value="Beräkna">\n  "</form>\n"
```

PK HT-07 moment 11

Sida 18

Uppdaterad 2004-10-21

Hjälpfunktioner (2)

```
(* calcresult (a,opnd,b)
  TYPE: int*string*int -> int
  PRE: Om opnd är "/" måste b vara 0
  POST: Värdet av operationen opnd på argumenten
        a och b. Om opnd är en felaktig operation
        returneras istället a. *)
fun calcresult(a,"+",b) = a+b
| calcresult(a,"-",b) = a-b
| calcresult(a,"*",b) = a*b
| calcresult(a,"/",b) = a div b
| calcresult(a,_ , b) = a;
```

calc.sml

```
open Mosmlcgi;
fun calcresult ...;
fun calcform ...;
fun calc ...;
val _ = calc();
```

PK HT-07 moment 11

Sida 19

Uppdaterad 2004-10-21

PK HT-07 moment 11

Sida 20

Uppdaterad 2004-10-21

Felsökning av CGI-program

CGI-program kan vara svåra att felsöka eftersom de inte går att köra interaktivt.

Tips 1: Dela upp programmet i "webbdel" och "funktionsdel" där den senare inte utnyttjar några CGI-funktioner. Testa och felsök funktionsdelen först.

Tips 2: Om du använt `open Mosmlcgi;` för att slippa skriva `Mosmlcgi.` före cgi-funktionerna, så kan du definiera egna funktioner `cgi_field_string` och `cgi_field_integer` som antingen ger tillbaka konstanta värden eller läser från terminalen. Då kan du testa programmet interaktivt. (Du måste definiera dem *efter* `open Mosmlcgi;` eller ta bort denna deklaration.)

PK HT-07 moment 11

Sida 21

Uppdaterad 2004-10-21

PK HT-07 moment 11

Sida 22

Uppdaterad 2004-10-21

Testkod för kalkylatorn

I kalkylatorfallet kan du definiera:

```
fun cgi_field_string("op") = SOME ("*")
| cgi_field_string(_) = NONE
fun cgi_field_integer("a",_) = 2
| cgi_field_integer("b",_) = 3
| cgi_field_integer(_, x) = x
```

så kommer kalkylatorn att försöka räkna ut $2*3$ utan att någon webbommunikation är inblandad. För att prova andra testfall ändrar du helt enkelt på definitionerna.

Mer avancerad testkod

I kalkylatorfallet kan du definiera:

```
fun cgi_field_string("op") = SOME ("*")
| cgi_field_string(_) = NONE
fun cgi_field_integer("a",_) = 2
| cgi_field_integer("b",_) = 3
| cgi_field_integer(_, x) = x
```

så kommer kalkylatorn att försöka räkna ut $2*3$ utan att någon webbommunikation är inblandad. För att prova andra testfall ändrar du helt enkelt på definitionerna.

PK HT-07 moment 11

Sida 23

Uppdaterad 2004-10-21